

MISEREOR SUPER TURBAM.

Apstolsko pismo Pape Pija XI. O Ekonomskoj Krizi, Nezaposlenosti, Oružanju i Dobrotvornosti.*

Časna braćo,

Pozdrav i apostolski blagoslov.

Nova nevolja prijeti, što više, već se i oborila na povjerenom nam stado. Ona jače tišti onaj slabiji dio, koji mi ljubimo posebnom ljubavlju, djecu naime, proleterski svijet, radnike i sve one, koji ne žive u izobilju. Govorimo o tjeskobnom stanju i gospodarskoj krizi, koja je pritisnula i koja u svim krajevima mnoge sili na strahovitu i sve veću nezaposlenost.

MORA NEZAPOSLENOSTI.

Vidimo naime, kako je na nerad prisiljeno i skupa sa svojim obiteljima u skrajnju bijedu bačeno veliko mnoštvo radnika, koji ništa većma ne žele, nego da poštenim radom mogu zaradjivati svoj kruh, što ga svaki dan prema božanskoj zapovijedi mole od Oca nebeskoga. Srce nam diraju njihovi bolni vapaji, i stoga puni istog sažaljenja, ponavljamo onu riječ, koja je proizašla iz Srca Božanskog Učitelja, kad je gledao od gladi iznemogli narod: »Misereor super turbam — Žao mi je naroda.« (Marko, VIII, 2.) No još dublje sažaljenje osjećamo prema silnom mnoštvu djece, tim nevinim žrtvama žalosnih prilika, koje traže kruha, »a nikoga nema, tko bi im ga lomio« (Jer. Lam. 4, 4). Ona se nalaze u teškoj bijedi, osuđena da gledaju, kako im vene veselje i kako im na nježnim usnama zamire prirodni smijeh, koji njihova duša i nesvijesno oko sebe traži. A sada se približuje zima i s njom njene pratilice: bijeda, nevolja i oskudica, što ih zimsko doba donosi siromasima, a naročito nježnoj djeci. Osim toga postoji bojazan, da još više ne poraste nezaposlenost, o kojoj smo malo prije govorili, i da toliko bijedne obitelji, kojih se nevolji ne će moći pomoći, ne ustanu — što Bog od nas otklonio — na bunu.

POZIV NA KRŠĆANSKU VOJNU LJUBAVI I POMOĆI.

Na sve to sa strahom misli zajednički otac. I stoga uzdižemo svoj glas, kao što su to činili i naši pretšasnici — a naročito naš zadnji pretšasnik, blažene uspomene papa Benedikt XV. —

Priopćujemo ovaj važni i izvanredno aktualni dokument Pija XI. bez posebnog komentara, jer bi svaki komentar samo oslabio očinsku toplinu i duboku unkoju Papinih riječi.

i upravljamo svoj poziv svima, koje prodahnjuje vjera i kršćanska ljubav; poziv na križarsku vojnu ljubavi i pomoći. To će sveto natjecanje ublažiti i tjelesnu bijedu i pridignuti duhove, probuditi i ojačati njihovo pouzdanje i otjerati im iz duše žalosne misli, što ih bijeda, ta zla savjetnica, znade narinuti. Snažno će pridušiti plamenove mržnje i zavisti, koji ljude među sobom rastavljaju, a zapliću oganj sloge i ljubavi, koja rada i promiče plemeniti vez mira i sreće među pojedincima i državama.

Na ovu dakle vojnu ljubavi i blagosti, koja svakako zahtijeva, da se žrtvujemo u korist siromaha, pozivljemo sve sinove jednog nebeskog Oca, nebrojene drugove iste obitelji i stoga sve skupa braću u Kristu, koji na jednak način treba da budu dionici kako sreće i utjehe, tako bijede i boli.

Na ovu dakle pobožnu vojnu potičemo sve kao na svetu dužnost, koja se temelji na onoj normi evanđeoske nauke, to jest na zapovijedi ljubavi, koju je Krist Gospodin proglasio svojom prvom i najvećom zapovijedi i kao sintezom i jezgrom svoga zakona. Tu je zapovijed uvijek iznova toliko isticao naš zadnji neprežaljeni pretšasnik, nju je on za onog ratnog bjesnila i mržnje učinio na neki način lozinkom svojega pontifikata.

Mi dakle potičemo sve, a osobito one, u kojima plamsa oganj čovjekoljublja i evanđeoske savršenosti, na tu preslatku zapovijed, ne samo kao najuzvišeniju dužnost, u kojoj je sadržan sav kršćanski zakon, nego i kao na najplemenitiji ideal i cilj. Ne držimo, da je potrebno mnogim riječima poticati na tu dužnost; svima je naime poznato, da je samo ovo veledušje i darežljivost, samo ovo natjecanje i nastojanje kršćanske kreposti — kod onih naime, koji prema svojem stanju rade oko spasenja braće, naročito nježne djece i siromaha — kadro uz složne i jednodušne napore nadvladati i najteže poteškoće današnjeg vremena.

PROTIV GROZNIČAVOG NAORUŽAVANJA.

Budući da divlje natjecanje u vojničkom naoružavanju i pribavljanju ratnih strojeva s jedne strane potječe od međusobnog rivaliteta naroda, a s druge strane sili državnu blagajnu na užasne troškove, stoga je to grozničavo oružanje jedan od velikih uzroka sadašnje strašne krize. Zato se ne možemo uzdržati, a da o toj stvari ne ponovimo Našu opomenu (Alloc. die 24. dec. 1930; Litt. Aut. »Con vivo piacere« 7. apr. 1922;) i opomenu Našeg Pretšasnika (Dès le début, 1. aug. 1917.). Žalimo vrlo, što ona do sada nije sretno provedena. Jednako Vas žarko potičemo, Časna Braćo, da na najbolji način na koji možete, bilo u propovijedima bilo u spisima prosvijetlite duhove svih i dovedete njihova srca u sklad sa sigurnom naukom razuma i kršćanskog zakona.

I već nas sada dobra podilazi nada, da će se kod svakoga od Vas stjecati od vjernika sabrana milostinja na pomoć potrebnima i da ćete je Vi dijeliti njima na pomoć. Ako se u gdjeokojima bisku-

pijama bude činilo prikladnijim, da se ta zadaća povjeri ili metropolitu ili pojedinim karitativnim ustanovama, koje su dostojne Vašega povjerenja i iskušane djelatnosti, učinite slobodno po svojoj uvidavnosti.

Do sada smo Vas pozvali, da ovu stvar promičete tumačeći našu namisao prikladnim spisima i propovijedima. Osim toga u ljubavi Kristovoj opominjemo Vaše vjernike, da se ovom Vašem i Našem pozivu obilno i velikodušno odazovu i izvrše ono, što im budete savjetovali, kad ih upoznate s ovim našim apostolskim pismom.

SURSUM CORDA — GORE SRCA.

Ne kako su sva, pa i najplemenitija nastojanja ljudi bez pomoći Božje besplodna, upravimo k Darovatelju svih dobara ustrajne molitve, da po svom beskrajnom milosrđu dađe, te što prije nadodu bolja vremena. Od njega, i ispred siromaha, molimo onom od Isusa Krista danom molitvom: »Kruh naš svagdanji daj nam danas«. Neka svi drže u pameti, da je Otkupitelj ljudskoga roda nama na poticaj i utjehu obećao, da će smatrati sebi učinjeno ono, što učinimo »jednom od ove najmanje braće« (Mat. 25. 40.), i neka ne zaborave ono božansko obećanje, da će brigu, koju iz ljubavi prema Njemu posvetimo djeci, smatrati posvećenom sebi (Mat. 18. 5.).

Napokon svetkovina, koju danas Crkva slavi (sv. Anđela Čuvara), dovodi nam u pamet one preslatke riječi Isusa Krista, kojima zaključujemo ovu našu poslanicu i poziv. Pošto je raime naš Otkupitelj, prema riječima sv. Ivana Zlatoustoga, u zaštitu dječjih duša postavio neosvojive utvrde, izrekao nam je ovu misao: »Gledajte da ne prezrete jednoga od ovih malenih: jer Vam kažem, da anđeli njihovi gledaju uvijek lice Oca mojega, koji je na nebesima.« (Mat. 18. 10.)

I ti anđeli, prinijet će Gospodaru neba i zemlje ono, što budete dragovoljno i velikodušno učinili na pomoć djeci i siromasima i od Njega će izmoliti preobilne milosti svima onima, kojima bude na srcu ova sveta stvar.

Jer se osim toga približuje svetkovina Isusa Krista, čije kraljevstvo i mir smo si željeli i molili već od početka pontifikata, čini nam se vrlo umjesnim, da se u crkvama za to vrijeme održavaju tri dana javne molitve, da njima izmolimo od premilosrdnog Gospoda misao i darove mira. Unadi na te darove podijeljujemo Vama, Prečasna Braćo i svima pojedincima, koji će se odazvati Našem pozivu, apostolski blagoslov.

U Rimu, 2. oktobra 1931., na svetkovinu Anđela Čuvara.

Pijo Papa XI.